

การช่วยเหลือเี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติตามระเบียบคณะกรรมการบริหาร
กองทุนช่วยเหลือเี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ
พ.ศ. 2557

Amelioration the Foreign Tourists under Regulation of
Management Committee of Foreign Tourists Assistance Fund on
Expending of Foreign Tourists Assistance Fund, B.E. 2557 (2014)

อนุชา อชิรเสนา¹ และชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์²

Anucha Achirasena and Chaiyut Tawharanurak

(Received: October 5, 2019, revised: November 1, 2019, accepted: November 8, 2019)

บทคัดย่อ

การช่วยเหลือเี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นมาตรการที่มีขึ้นเพื่อสร้างความ
เชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย
รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติขึ้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ
ช่วยเหลือเี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งในภาวะ
ปกติหรือภาวะวิกฤต และเกิดความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ โดยมีได้เกิดจากความ
ประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยวเอง ฐานในทางกฎหมาย
ของการช่วยเหลือเี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ได้แก่ ระเบียบคณะกรรมการบริหาร

¹ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, เลขที่ 56 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา 90112, อีเมล: anucha.ac@psu.ac.th

Lecturer, Faculty of Law, Prince of Songkla University, 56 Kho Hong, Hat Yai, Songkhla,
90112, Email: anucha.ac@psu.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, เลขที่ 2 ถนน
พระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200, อีเมล: chaiyut8@tu.ac.th

Assistant Professor, Lecturer, College of Interdisciplinary Studies, Thammasat University, 2
Prachan Road, Pra Nakorn, Bangkok 10200, Email: chaiyut8@tu.ac.th

กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 บทความนี้เป็นบทความวิชาการซึ่งมุ่งวิเคราะห์หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติที่ปรากฏในระเบียบดังกล่าว พร้อมทั้งนำเสนอปัญหาตลอดจนข้อเสนอแนะจากการบังคับใช้ระเบียบดังกล่าว

คำสำคัญ: การช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ, กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ, กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

Abstract

Amelioration the foreign tourists is the measure for building confidence among international tourists and destination image of Thailand. That is the establishment of Foreign Tourists Assistance Fund as the expenditure for remedying the foreign tourists traveling to Thailand who suffer from any losses or damages, both in normal or crisis situations which must not be caused by the tourist's negligence, intention and offence. Legal basis of healing the foreign tourists is Regulation of Management Committee of Foreign Tourists Assistance Fund on Expending of Foreign Tourists Assistance Fund, B.E. 2557 (2014). This academic article analyses the rules of that regulation and presents the problems and the suggestions from the enforcement of those rules.

Keywords: Remedying the foreign tourists, Foreign Tourists Assistance Fund, Tourism Law

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Industry) เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศไทย กลุ่มเป้าหมายหลักที่ผลักดันให้การท่องเที่ยวเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยได้แก่ นักท่องเที่ยวต่างชาติ (International Tourists) จากสถิติระหว่าง พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2561 พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากประมาณ 14 ล้านคนใน พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเป็นกว่า 38 ล้านคนใน พ.ศ. 2561 ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวในรอบ 10 ปี มีแนวโน้มในทิศทางที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากประมาณ 5 แสนล้านบาทใน พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นเป็นกว่า 1.8 ล้านล้านบาทใน พ.ศ. 2561

ตารางที่ 1

สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาประเทศไทย พ.ศ. 2552 – 2561

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2552	14,149,841	510,255
2553	15,936,400	592,794
2554	19,230,470	776,217
2555	22,353,903	983,928
2556	26,546,725	1,207,146
2557	24,809,683	1,172,798
2558	29,923,185	1,457,150
2559	32,529,588	1,633,155
2560	35,591,978	1,831,105
2561	38,178,194	1,876,137

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2561, สืบค้นวันที่ 30 กันยายน 2562,
<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/17.aspx>

ปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดชาวต่างชาติให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมีอยู่ด้วยกันหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย การเดินทางรวมถึงที่พักที่มีความสะดวกสบาย ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ค่อนข้างถูกเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ เมื่อการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ภาครัฐจึงให้การสนับสนุนภาคการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการสร้างเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้นักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 รัฐบาลจึงได้อนุมัติเงิน 200 ล้านบาทให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจัดตั้ง “กองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ” (Foreign Tourists Assistance Fund) ขึ้น เพื่อช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและได้รับความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต³ โดยการให้ความช่วยเหลือเยียวาเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558

บทความนี้จะเริ่มต้นจากการกล่าวถึงวัตถุประสงค์และสถานะทางกฎหมายของกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติก่อน จากนั้นจะเป็นการพิจารณาขอบเขตการใช้บังคับของระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นฐานทางกฎหมายหลักของการช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ และปิดท้ายด้วยการวิเคราะห์เงื่อนไขในการขอรับการช่วยเหลือเยียวา ตลอดจนกระบวนการพิจารณาคำขอรับการช่วยเหลือเยียวาตามลำดับ

³ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ, สืบค้นวันที่ 30 กันยายน 2562, https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6623

2. กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ: วัตถุประสงค์ และสถานะทางกฎหมาย

กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติได้รับการจัดตั้งขึ้นในช่วงปลายปี พ.ศ. 2557 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ “การสร้างเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว” (Building confidence among international tourists) และ “การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยว” (Creating an destination image) ตามนโยบายของรัฐบาลในการสร้างหลักประกันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยกองทุนนี้เป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติทุกคนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยไม่ว่าในภาวะปกติหรือภาวะวิกฤต และเกิดความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ จากการจลาจล การก่อการร้าย ภัยธรรมชาติ การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกข่มขืน การประสบอุบัติเหตุ การหยุดชะงักของการเดินทาง การตกทุกข์ได้ยากเนื่องจากถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และอาชญากรรมหรือภัยด้านอื่น ๆ โดยมีได้เกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย⁴

กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา⁵ โดยเป็นทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล กองทุนประกอบด้วย เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน ดอกผลหรือประโยชน์ซึ่งเกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน และรายได้อื่น⁶ ซึ่งเงินและทรัพย์สินเหล่านี้จะถูกนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน⁷ ทั้งนี้ กองทุน

⁴ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557, ข้อ 5

⁵ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557, ข้อ 5

⁶ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557, ข้อ 6 วรรคหนึ่ง

⁷ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557, ข้อ 6 วรรคสอง

ช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม⁸ โดยเงินกองทุนจะต้องถูกใช้เพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเท่านั้น คือ การเป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และเป็นค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติตามวัตถุประสงค์ของกองทุน⁹ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ล้านบาท ปี 200 การจัดสรรงบประมาณจำนวนทุนประเดิม¹⁰

3. ขอบเขตการใช้บังคับของระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558

กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติมีบทบาทหน้าที่หลัก คือ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติกำหนด ได้แก่ “ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558” ระเบียบฉบับนี้จึงเป็นกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ เบื้องต้นจึงต้องพิจารณาขอบเขตการใช้บังคับของระเบียบดังกล่าวทั้งในแง่บุคคล ในแง่พื้นที่ และในแง่เวลา

3.1 ขอบเขตการใช้บังคับในแง่บุคคล

ผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนต้องมีสถานะเป็น “นักท่องเที่ยว” โดยระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยว

⁸ สำนักงบประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, *ทุนหมุนเวียนของประเทศไทย : งบประมาณและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559), น. 49.

⁹ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557, ข้อ 7

¹⁰ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558, มาตรา 32 (3)

ต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ได้ให้นิยามของ “นักท่องเที่ยว” ไว้ว่า

“นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติผู้ถือหนังสือเดินทางพร้อมหลักฐานการตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยวในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ต้องเป็นการเข้ามาด้วยการสมัครใจและวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ ซึ่งหมายรวมถึงผู้รับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวโดยเสียค่าบริการด้วย”¹¹

จากนิยามดังกล่าว จะเห็นว่า “นักท่องเที่ยว” ที่จะมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุน ต้องเป็น “นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ” (International Tourist) เท่านั้น “นักท่องเที่ยวชาวไทย” ไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยา ทั้งนี้ พึงสังเกตด้วยว่า ไม่ใช่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทุกคนที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุน แต่ต้องเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีลักษณะสำคัญ 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต้องเป็นผู้ถือหนังสือเดินทาง (Passport) พร้อมหลักฐานการตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (Tourist Visa) ในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ¹² แต่โดยหลักแล้ว หากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติผู้นั้นไม่ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีการตรวจลงตรา นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติคนดังกล่าวจะต้องได้รับการตรวจลงตราก่อนเข้ามาในราชอาณาจักร กล่าวคือ ต้องมีการทำเครื่องหมายแสดงการตรวจลงตราของไทยบนหนังสือเดินทาง โดยการยื่นเรื่องต่อสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีสัญชาติของบางประเทศอาจไม่จำเป็นต้องมีการตรวจลงตรามาก่อน โดยสามารถยื่นเรื่องขอรับการตรวจลงตรา ณ ด่าน

¹¹ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 4

¹² การยกเว้นการตรวจลงตราเป็นไปตามมาตรา 12 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ประกอบกับข้อ 13 แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจ การยกเว้นและการเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตรา พ.ศ. 2545

ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศไทยได้¹³ การตรวจลงตราประเภทนี้ เรียกว่า “Visa on Arrival” ซึ่งสามารถพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทยได้ไม่เกิน 15 วัน¹⁴

ประการที่สอง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้นต้องเข้ามาในประเทศไทยด้วยความสมัครใจ และต้องไม่ได้เข้ามาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ โดยให้รวมถึงผู้รับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวโดยเสียค่าบริการด้วย

ดังนั้น นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนจึงต้องเป็นผู้ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หากเป็นการเดินทางเข้ามาโดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กล่าวคือเป็นการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายแล้ว แม้จะได้รับความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ ก็ไม่อาจขอรับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนได้ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้นจะต้องเดินทางเข้ามาในประเทศไทยด้วยความสมัครใจ โดยอาจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวด้วยตนเอง (Foreign Independent Tourism) หรืออาจเป็นการรับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวโดยเสียค่าบริการก็ได้ ทั้งนี้ ชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ย่อมไม่อยู่ในความหมายของ “นักท่องเที่ยว” ที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุน

3.2 ขอบเขตการใช้บังคับในแง่พื้นที่

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียนักท่องเที่ยวต่างชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียนักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ไม่ได้กำหนดว่าจะใช้บังคับในพื้นที่ใดบ้าง การบังคับใช้จึงต้องเป็นไปตาม “หลักดินแดน” ซึ่งเป็นหลักทั่วไปของการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีสาระสำคัญว่ากฎหมายย่อมใช้บังคับเฉพาะภายในดินแดนอันเป็นอาณาเขตของรัฐ ซึ่งได้แก่

- 1) พื้นดินในประเทศไทย รวมถึงแม่น้ำลำคลองในประเทศไทย

¹³ โปรดดู ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดรายชื่อประเทศที่คนชาติจะขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ 6 วรรคสอง แห่งกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการตรวจ การยกเว้น และการเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตรา พ.ศ. 2545

¹⁴ คณาธิป ทองรวีวงศ์, *กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว*, (กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม, 2558), น. 148.

2) ทะเลอันเป็นอ่าวไทยตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดเขตจังหวัดในอ่าวไทยตอนใน

3) ทะเลอันห่างจากฝั่งที่เป็นดินแดนของประเทศไทยไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล

4) พื้นอากาศเหนือ 1) 2) และ 3)¹⁵

ด้วยเหตุนี้ หากนักท่องเที่ยวต่างชาติคนใดเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยและได้รับความสูญเสียหรือเสียหายในระหว่างที่อยู่ในดินแดนอันเป็นอาณาเขตของประเทศไทย นักท่องเที่ยวต่างชาติผู้นั้นย่อมอยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ

3.3 ขอบเขตการใช้บังคับในแง่เวลา

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ได้รับการประกาศ ณ วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2558 โดยข้อ 2 ของระเบียบดังกล่าวระบุว่า “ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศ เป็นต้นไป” ดังนั้น หากมีกรณีที่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้รับความเสียหายเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป กรณีดังกล่าวย่อมอยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุน

สำหรับกรณีที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2558 นั้น โดยหลักแล้วย่อมไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยา เว้นเสียแต่ว่ากรณีนั้นได้เกิดขึ้นภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 คือ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558¹⁶ เนื่องจากข้อ 20 ในบทเฉพาะกาลของระเบียบดังกล่าวกำหนดให้นำระเบียบนี้มาใช้บังคับกับกรณีที่เกิดขึ้นภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ด้วยโดยอนุโลม เช่น เหตุระเบิดที่ศาลท้าวมหาพรหม บริเวณสี่แยกราชประสงค์ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งมีนักท่องเที่ยวต่างชาติได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก แม้กรณีนี้จะเกิดขึ้นก่อนที่ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วย

¹⁵ หุต แสงอุทัย, *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ 19, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2556), น. 66-67.

¹⁶ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 4 ได้ให้นิยามของ “ปีงบประมาณ” เอาไว้ว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 จะมีผลใช้บังคับ แต่ก้อยู่ในข่ายได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนเนื่องจากเป็นกรณีที่เกิดขึ้นภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ตามข้อยกเว้นในบทเฉพาะกาล¹⁷

จะเห็นว่ากรอบเวลาในการใช้บังคับมีอยู่ 2 ช่วง ช่วงแรก ได้แก่ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558) และอีกช่วงหนึ่งคือ ตั้งแต่วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2558 อันเป็นวันที่ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป ปัญหาที่สมควรได้รับการพิจารณามีอยู่ว่า หากนักท่องเที่ยวได้รับความสูญเสียหรือเสียหาย ในระหว่างวันที่ 1 ถึง 7 ตุลาคม พ.ศ. 2558 จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนด้วยหรือไม่ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาก่อนที่ระเบียบจะมีผลใช้บังคับ และมีได้อยู่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ตารางที่ 2

ขอบเขตการใช้บังคับของระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558

กรณียกเว้นตามบทเฉพาะกาล	1 ตุลาคม 2557 ถึง 30 กันยายน 2558 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558)
กรณีที่เป็นช่องว่างของกฎหมาย	1 – 7 ตุลาคม 2558
กรณีทั่วไป	8 ตุลาคม 2558 เป็นต้นไป

¹⁷ มอบแล้ว 1 ล้าน 5 แสน เงินกองทุนเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ, สืบค้นวันที่ 30 กันยายน 2562, <https://www.thaipr.net/government/642389>

เกี่ยวกับเรื่องนี้ หากพิจารณาจากบทเฉพาะกาลที่ประสงค์ให้ใช้ระเบียบดังกล่าวย้อนหลังไปในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 แล้ว ผู้เขียนเห็นว่าคงต้องตีความให้ใช้ระเบียบนี้บังคับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างวันที่ 1 ถึง 7 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ด้วย แม้ว่าช่วงเวลาดังกล่าวจะไม่ได้ถูกกำหนดให้ใช้ระเบียบฉบับนี้ย้อนหลังไปถึงก็ตาม แต่การตีความว่าไม่ให้ใช้ระเบียบฉบับนี้บังคับกับช่วงเวลาดังกล่าวย่อมเป็นการตีความที่ทำให้เกิดผลประหลาดและยากที่จะหาเหตุผลมาอธิบายได้ว่า เหตุใดจึงยอมให้มีการใช้กฎหมายย้อนหลังไปในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 แต่ไม่ให้ใช้ระหว่างวันที่ 1 ถึง 7 ตุลาคม พ.ศ. 2558 อีกทั้งกรณีนี้เป็นการใช้กฎหมายย้อนหลังเป็นคุณแก่บุคคล ดังนั้น หากมีนักท่องเที่ยวต่างชาติได้รับความสูญเสียหรือเสียหายระหว่างวันที่ 1 ถึง 7 ตุลาคม พ.ศ. 2558 แล้ว ย่อมอยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนเช่นเดียวกัน

4. เงื่อนไขในการขอรับการช่วยเหลือเยียวยา

การที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนนั้น ต้องเป็นไปตามที่ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวต่างชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 กำหนด โดยการขอรับการช่วยเหลือเยิวยาจะต้องเกิดจากเหตุที่กฎหมายกำหนด ผู้ที่มายื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยิวยาจะต้องเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอตามกฎหมาย และผู้ยื่นคำขอต้องยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

4.1 เหตุที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยา

นักท่องเที่ยวต่างชาติจะขอรับการช่วยเหลือเยิวยาจากกองทุนได้ก็ต่อเมื่อความสูญเสียหรือเสียหายที่นักท่องเที่ยวได้รับเกิดจากเหตุใดเหตุหนึ่งใน 8 เหตุ ได้แก่ การจลาจลและการก่อการร้าย ภัยธรรมชาติ การถูกทำร้ายร่างกาย การถูกข่มขืน การประสบ

อุบัติเหตุ การหยุดชะงักของการเดินทาง การตกทุกข์ได้ยากเนื่องจากถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และอาชญากรรมหรือภัยอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด¹⁸

4.1.1 การจลาจล และการก่อการร้าย

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ได้ให้คำนิยามของ “การจลาจล” และ “การก่อการร้าย” ไว้ ดังนี้

“การจลาจล” (Riot) หมายความว่า “การกระทำของบุคคลใด ๆ ซึ่งร่วมกับบุคคลอื่น เพื่อก่อความสงบสุขแห่งสาธารณชน หรือการกระทำโดยเจตนาของผู้นัดหยุดงาน หรือคนงานที่ถูกห้ามเข้าทำงาน เพื่อส่งเสริมการนัดหยุดงาน หรือการต่อต้านการห้ามเข้าทำงาน ไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะเป็นก่อกวนความสงบสุขแห่งสาธารณชนหรือไม่ก็ตาม หรือการก่อความวุ่นวายของประชาชนอันเข้าลักษณะถึงลุกฮือขึ้นต่อต้านรัฐบาล หรือการประท้วง หรือการเดินขบวน ของกลุ่มบุคคลใด ๆ หรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อการระงับหรือบรรเทาผลสืบเนื่องจากการกระทำข้างต้น”

ส่วน “การก่อการร้าย” (Terrorism) หมายความว่า “การกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใด หรือต่อสิ่งแวดล้อมอันก่อให้เกิด หรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์ระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนโดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน”

4.1.2 ภัยธรรมชาติ

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ไม่ได้ให้คำนิยามของ “ภัยธรรมชาติ” เอาไว้ แต่โดยทั่วไป

¹⁸ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 8

“ภัยธรรมชาติ” (Natural Disaster) ย่อมหมายถึง ภัยอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ได้แก่ ภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม ภัยพายุฝนฟ้าคะนอง แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม ไฟป่า คลื่นพายุซัดฝั่ง และสึนามิ¹⁹

4.1.3 การถูกทำร้ายร่างกาย

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ไม่ได้ให้นิยามของคำว่า “ถูกทำร้ายร่างกาย” (Assaults) เอาไว้ว่าหมายถึงอะไร กรณีนี้จึงต้องถือตามองค์ประกอบของความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีสาระสำคัญว่า “การถูกผู้อื่นทำร้ายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ”²⁰

4.1.4 การถูกข่มขืน

คำว่า “ถูกข่มขืน” (Rape) หมายถึงอะไร ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ไม่ได้ให้นิยามเอาไว้เช่นกัน เราจึงต้องถือตามองค์ประกอบของความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีสาระสำคัญว่า “ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่ เชื้อด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้ายโดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษ...”²¹ ทั้งนี้ “ข่มขืน” หมายถึง การบังคับใจหรือฝ่าฝืนความยินยอม²² ส่วน “กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น²³

¹⁹ ฐเวียง ประคำมินทร์, ภัยธรรมชาติ (Natural Disasters), สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2562, <http://www.openbase.in.th/files/o.pdf>

²⁰ ประมวลกฎหมายอาญา, มาตรา 295

²¹ ประมวลกฎหมายอาญา, มาตรา 276 วรรคหนึ่ง

²² ทวีเกียรติ มินะนิษฐ, ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง, พิมพ์ครั้งที่ 42, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2562), น. 462-465.

²³ มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2562

4.1.5 การประสบอุบัติเหตุ

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ได้ให้คำนิยามของ “อุบัติเหตุ” (Accident) ไว้ว่า “เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันจากปัจจัยภายนอกร่างกายโดยมิได้เจตนา ส่งผลโดยตรงให้เกิดการบาดเจ็บทางร่างกาย” ดังนั้น หากปรากฏว่านักท่องเที่ยวได้รับความสูญเสียหรือเสียหายจากการประสบอุบัติเหตุย่อมมีสิทธิขอรับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนได้

4.1.6 การหยุดชะงักของการเดินทาง

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ให้นิยามของ “การหยุดชะงักของการเดินทาง” (Travel Disruption) ว่า “สภาวะการณ์ที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางออกจากประเทศไทยได้ตามแผนการที่กำหนดไว้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง เนื่องจากการจลาจล การก่อการร้าย และภัยธรรมชาติ” จากนิยามดังกล่าว มีข้อที่ควรสังเกตดังต่อไปนี้

ประการแรก การหยุดชะงักของการเดินทางในที่นี้ต้องเป็นการเดินทางออกจากประเทศไทยเท่านั้น หากเป็นการหยุดชะงักของการเดินทางภายในประเทศไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยา

ประการที่สอง การหยุดชะงักของการเดินทางในกรณีนี้ต้องเกิดขึ้นจาก 3 สาเหตุเท่านั้น ได้แก่ การจลาจล การก่อการร้าย หรือภัยธรรมชาติ หากการหยุดชะงักของการเดินทางเกิดขึ้นจากสาเหตุอื่น เช่น การประสบอุบัติเหตุ ย่อมไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือเยียวยาตามเหตุในข้อนี้เช่นกัน

ประการสุดท้าย การหยุดชะงักของการเดินทางในกรณีนี้ต้องกินเวลาไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง การหยุดชะงักของการเดินทางออกจากประเทศไทยที่กินเวลาน้อยกว่า 8 ชั่วโมง แม้จะเกิดขึ้นจากการจลาจล การก่อการร้าย หรือภัยธรรมชาติก็ตาม ย่อมไม่อาจขอรับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนได้

4.1.7 การตกทุกข์ได้ยากเนื่องจากถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ได้ให้คำนิยามของ “การถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน” (The property mugged) ว่า “การถูกลักทรัพย์ การถูกชิงทรัพย์ การถูกชิงทรัพย์ และการถูกปล้นทรัพย์ ทำให้ขาดปัจจัยในการดำรงชีวิต”

มีข้อควรสังเกตว่า การประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในที่นี้หมายถึงเฉพาะการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา 4 กรณี ได้แก่ การลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์เท่านั้น ไม่รวมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ในลักษณะอื่น เช่น การยักยอกทรัพย์ ครอบครองทรัพย์ หรือฉ้อโกงด้วย นอกจากนี้ การถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่จะเข้าข่ายได้รับการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยว นั้น จะต้องทำให้นักท่องเที่ยวอยู่ในสถานะที่เรียกว่า “การตกทุกข์ได้ยาก” (Distress) ด้วย หากนักท่องเที่ยวถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน แต่ไม่ถึงขนาดทำให้นักท่องเที่ยวอยู่ในสถานะตกทุกข์ได้ยากก็ไม่สามารถขอรับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนได้ อย่างไรก็ตาม ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ไม่ได้ให้นิยามของ “การตกทุกข์ได้ยาก” แต่หากพิจารณาจากนิยามของ “การถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน” ที่ว่า “การถูกลักทรัพย์ การถูกชิงทรัพย์ การถูกชิงทรัพย์ และการถูกปล้นทรัพย์ ทำให้ขาดปัจจัยในการดำรงชีวิต” จะเห็นว่า “การตกทุกข์ได้ยาก” ได้แก่ “การขาดปัจจัยในการดำรงชีวิต” ซึ่งในที่นี้น่าจะหมายถึงการขาดปัจจัยสี่ประการในการดำรงชีพ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม หรือการรักษาโรค นั่นเอง

4.1.8 อาชญากรรมหรือภัยด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

เหตุผลท้ายเป็นกรณีที่กฎหมายเปิดช่องให้คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถกำหนดเพิ่มเติมได้ หากเห็นว่ามีอาชญากรรมหรือภัยด้านอื่น ๆ นอกเหนือจาก 7 กรณีที่กล่าวมาซึ่งควรได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุน

ตารางที่ 3

เหตุที่นักท่องเที่ยวจะได้รับเงินช่วยเหลือเยียวยา

กรณีที่มีการให้คำนิยามไว้โดยเฉพาะ	กรณีที่ไม่ได้มีการให้คำนิยามเอาไว้
การจลาจล และการก่อการร้าย	ภัยธรรมชาติ
การประสบอุบัติเหตุ	การถูกทำร้ายร่างกาย
การหยุดชะงักของการเดินทาง	การถูกข่มขืน
การตกทุกข์ได้ยากเนื่องจาก ถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	อาชญากรรมหรือภัยด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

อนึ่ง แม้นักท่องเที่ยวจะได้รับความสะดวกสบายหรือเสียหายจากเหตุใดเหตุหนึ่งใน 8 เหตุที่กล่าวมา แต่ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียนักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียนักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ก็ได้กำหนดเอาไว้ด้วยว่า **ความสูญเสียหรือเสียหายนั้น ต้องมิได้เกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยว** เพราะหากความสูญเสียหรือเสียหายที่นักท่องเที่ยวได้รับเกิดจากความประมาท (Negligence) เจตนา (Intention) หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยว (Offence) ก็ต้องถือว่าความสูญเสียหรือเสียหายดังกล่าวเกิดจากความผิดของนักท่องเที่ยวเอง จึงไม่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุน

เกี่ยวกับการพิจารณาว่า ความสูญเสียหรือเสียหายเกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยวหรือไม่ มีตัวอย่างจากเหตุการณ์เรือล่มที่จังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งมีนักท่องเที่ยวต่างชาติได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียนักท่องเที่ยวต่างชาติเห็นว่า แม้จะมีประกาศจากศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันตกเรื่องฝนตกหนักและคลื่นลมแรงแจ้งให้ประชาชนทราบแล้วว่า มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันภาคใต้ฝั่งตะวันตก แต่เรือที่เกิดเหตุได้ออกจากเกาะเฮและเกาะราชาไปแล้วก่อนที่จะมีประกาศดังกล่าว และได้มาประสบเหตุขณะเดินทางกลับท่าเรือฉลอง ความ

สูญเสียหรือเสียหายที่เกิดขึ้นจึงเกิดจากภัยธรรมชาติอันเป็นเหตุที่ระบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 กำหนด และกรณีนี้มิได้เกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยว คณะกรรมการจึงจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้²⁴

4.2 ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยา

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านักท่องเที่ยวได้รับความสูญเสียหรือเสียหายจากเหตุหนึ่งเหตุใดตามที่ระบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 กำหนด โดยความสูญเสียหรือเสียหายนั้นมิได้เกิดขึ้นจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยวเอง “นักท่องเที่ยว” ซึ่งเป็นผู้ได้รับความสูญเสียหรือเสียหายย่อมมีสิทธิยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม “ผู้แทนของนักท่องเที่ยว” ได้แก่ ทายาทโดยธรรมของนักท่องเที่ยว หรือบุคคลผู้ได้รับมอบอำนาจจากนักท่องเที่ยว มีสิทธิยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยาได้ด้วย ดังนั้น กรณีที่นักท่องเที่ยวไม่สะดวกที่จะยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยาด้วยตนเอง ก็สามารถมอบอำนาจให้บุคคลอื่นยื่นคำขอแทนได้ หรือหากเป็นกรณีที่นักท่องเที่ยวเสียชีวิต ผู้มีสิทธิยื่นคำขอย่อมได้แก่ทายาทโดยธรรมของนักท่องเที่ยวนั้นเอง²⁵

ปัญหามีว่า กรณีที่นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวไม่ได้ยื่นคำขอเข้ามา กองทุนจะเป็นฝ่ายเข้าไปให้การช่วยเหลือเยียวยาเองได้หรือไม่ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ระบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 กำหนดเอาไว้ว่า ในกรณีไม่มีการยื่นคำขอ หากผู้อำนวยการกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติเห็นว่า **เป็นเหตุที่จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น**

²⁴ ปลัดท่องเที่ยวเรียกประชุมด่วน เร่งช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวเรือล่มภูเก็ตเต็มที่, สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2562, <https://www.ryt9.com/s/iq01/2853814>

²⁵ ระบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 4 และข้อ 11 บรรทัดหนึ่ง

ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ให้เสนอคณะกรรมการตามระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 ข้อ 17 พิจารณา²⁶ มีมติอย่างใดอย่างหนึ่ง และรายงานคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ²⁷

ด้วยเหตุนี้ การช่วยเหลือเยียวายของกองทุนจึงมิได้เกิดขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวายเข้ามาเท่านั้น แต่กองทุนอาจเป็นฝ่ายริเริ่มให้การช่วยเหลือเยียวายแก่นักท่องเที่ยวได้เองด้วย เช่น เหตุการณ์กลุ่มวัยรุ่นทะเลาะวิวาทกันบริเวณห้างสรรพสินค้าเซ็นทารา วอเตอร์เกต พาวิลเลียน เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวชาวอินเดียได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเห็นว่า เป็นเหตุฉุกเฉินที่เกิดขึ้นใจกลางกรุงเทพมหานคร และส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างมาก จึงอนุมัติจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวายให้แก่ผู้เสียชีวิตและผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ดังกล่าว²⁸ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การช่วยเหลือเยียวายของกองทุนจึงทำได้ทั้งในเชิงรับ (Passive) คือการที่นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวายเข้ามา รวมถึงการช่วยเหลือเยียวายในเชิงรุก (Active) คือการที่กองทุนเป็นฝ่ายเข้าไปให้การช่วยเหลือเยียวายแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวจะมีได้ยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวายเข้ามาก็ตาม

²⁶ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 ข้อ 17 กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งขึ้นมา จำนวน 5 คน มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติหรือสั่งการกิจการเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติตามข้อ 7 (1) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนแทนคณะกรรมการได้ แล้วแจ้งคณะกรรมการทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมและให้ถือว่าการอนุมัติหรือสั่งการของคณะกรรมการนั้นเป็นมติของคณะกรรมการด้วย

²⁷ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 4 และข้อ 11 วรรคสอง

²⁸ กองทุนจ่าย 1 ล้านบาท เยียวานักท่องเที่ยวอินเดียเสียชีวิต, สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2562, <http://news.ch3thailand.com/local/79446>

4.3 คำขอรับการช่วยเหลือเยียวยา และระยะเวลาในการยื่นคำขอ

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวนักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวนักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 กำหนดให้นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวต้องยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้²⁹

4.3.1 กรณีเสียชีวิต

กรณีที่นักท่องเที่ยวเสียชีวิต เป็นกรณีที่นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้เสียหายไม่อาจยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยาด้วยตนเองได้โดยสภาพ ทายาทโดยธรรมของนักท่องเที่ยวจึงต้องเป็นผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งส่งเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่เสียชีวิต

- 1) สำเนาหนังสือเดินทางของผู้เสียชีวิต พร้อมเอกสารประทับตราการเข้าประเทศไทย หรือหลักฐานอื่นของทางราชการที่สามารถระบุตัวบุคคลและยืนยันได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- 2) สำเนาใบมรณบัตรระบุสาเหตุของการเสียชีวิต
- 3) สำเนาใบรายงานการชันสูตรพลิกศพหรือหนังสือรับรองการตาย
- 4) สำเนาใบบันทึกประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- 5) เอกสารแสดงความเป็นทายาทโดยธรรมของผู้เสียชีวิต

²⁹ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวนักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวนักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 10

4.3.2 กรณีสูญเสียอวัยวะ สูญเสียสายตา ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรืออันตรายสาหัส

กรณีนี้นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวต้องยื่นคำขอพร้อมทั้งเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ภายใน 30 วันนับจากวันที่แพทย์ลงความเห็นว่าผู้นั้นสูญเสียอวัยวะ³⁰ สูญเสียสายตา³¹ ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง³² หรือได้รับอันตรายสาหัส³³

1) สำเนาหนังสือเดินทางของผู้สูญเสียอวัยวะ สายตา ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรืออันตรายสาหัส พร้อมเอกสารประทับตราการเข้าประเทศ หรือหลักฐานอื่นของทางราชการที่ระบุตัวบุคคลและยืนยันได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2) สำเนารายงานแพทย์ที่ยืนยันการสูญเสียอวัยวะ สายตา ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรืออันตรายสาหัส

3) รูปถ่ายแสดงการสูญเสียอวัยวะ สายตา ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรืออันตรายสาหัส

4) สำเนาบันทึกรประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

³⁰ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ให้นิยามของ “การสูญเสียอวัยวะถาวรสิ้นเชิง” ว่า การถูกตัดออกจากร่างกายตั้งแต่ข้อมือหรือข้อเท้า และให้หมายรวมถึงการสูญเสียสมรรถภาพในการใช้งานของอวัยวะดังกล่าวข้างต้น โดยมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ชัดเจนว่าไม่สามารถกลับมาใช้งานได้อีกตลอดไป

³¹ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ให้นิยามของ “การสูญเสียสายตา” ว่า ตาบอดสนิทและไม่มีทางรักษาให้หายได้ตลอดไป

³² ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ให้นิยามของ “ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง” ว่า ทูพพลภาพถึงขนาดไม่สามารถประกอบหน้าที่ใด ๆ ในอาชีพประจำและอาชีพอื่น ๆ ได้โดยสิ้นเชิงตลอดไป

³³ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ข้อ 4 ให้นิยามของ “อันตรายสาหัส” ว่า ตาบอด หูหนวก ลิ้นขาด เสียอวัยวะสืบพันธุ์ เสียความสามารถสืบพันธุ์ เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้วหรืออวัยวะอื่นใด หน้าที่เสียโฉมอย่างติดตัว แท้งลูก จิตพิการอย่างติดตัว ทูพพลภาพหรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต ทูพพลภาพหรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณีกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

5) หนังสือมอบอำนาจ ในกรณีมอบอำนาจ

4.3.3 กรณีรักษาพยาบาล

กรณีนี้นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวจะต้องยื่นคำขอและหลักฐานดังต่อไปนี้ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ออกจากโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลเวชกรรม หรือคลินิก

1) สำเนาหนังสือเดินทางของผู้ได้รับการรักษาพยาบาล พร้อมเอกสารประทับตราการเข้าประเทศไทย หรือหลักฐานอื่นของทางราชการที่สามารถระบุตัวบุคคลและยืนยันได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2) สำเนารายงานแพทย์ที่ระบุอาการสำคัญ ผลการวินิจฉัยและการรักษา

3) สำเนาใบเสร็จรับเงินหรือใบแจ้งหนี้ที่แสดงรายการค่าใช้จ่าย

4) สำเนาบันทึกรประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

5) หนังสือมอบอำนาจ ในกรณีมอบอำนาจ

4.3.4 กรณีหยุดชะงักของการเดินทาง

กรณีนี้นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวจะต้องยื่นคำขอพร้อมทั้งส่งหลักฐานดังต่อไปนี้ภายใน 30 วัน นับจากวันที่เกิดความเสียหาย

1) สำเนาหนังสือเดินทางของผู้เสียหายจากการหยุดชะงักของการเดินทาง พร้อมเอกสารประทับตราการเข้าประเทศไทย หรือหลักฐานอื่นของทางราชการที่สามารถระบุตัวบุคคลและยืนยันได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2) เอกสารยืนยันการเดินทางออกนอกประเทศไทย

3) สำเนาใบเสร็จรับเงินจากโรงแรมหรือสถานที่พักหรือใบแจ้งหนี้ที่แสดงรายการค่าใช้จ่าย

4) เอกสารอื่นที่ต้องการให้คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มเติม

5) หนังสือมอบอำนาจ ในกรณีมอบอำนาจ

4.3.5 กรณีฟื้นฟูสภาพจิตใจอันเนื่องมาจากการได้รับความสูญเสียหรือเสียหายจากการจลาจล การก่อการร้าย ภัยธรรมชาติ หรือถูกข่มขืน

กรณีนี้นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวจะต้องยื่นคำขอพร้อมทั้งส่งหลักฐานดังต่อไปนี้ภายใน 30 วัน นับจากวันที่เกิดความเสียหาย

- 1) สำเนาหนังสือเดินทางของผู้เสียหาย พร้อมเอกสารประทับตราการเข้าประเทศไทย หรือหลักฐานอื่นของทางราชการที่สามารถระบุตัวบุคคลและยืนยันได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- 2) สำเนารายงานแพทย์ยืนยัน ในกรณีถูกข่มขืน
- 3) สำเนาบันทึกระจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- 4) หนังสือมอบอำนาจ ในกรณีมอบอำนาจ

4.3.6 กรณีถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ทำให้ขาดปัจจัยในการดำรงชีวิต

กรณีนี้นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวจะต้องยื่นคำขอพร้อมทั้งส่งหลักฐานดังต่อไปนี้ภายใน 30 วัน นับจากวันที่เกิดความเสียหาย

- 1) สำเนาหนังสือเดินทางของผู้เสียหาย พร้อมเอกสารประทับตราการเข้าประเทศไทย หรือหลักฐานอื่นของทางราชการที่สามารถระบุตัวบุคคลและยืนยันได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- 2) สำเนาบันทึกระจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จะเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 กำหนดให้นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวต้องส่งหลักฐานประกอบคำขอหลายประการและมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละกรณี ทั้งยังต้องส่งภายในระยะเวลา 30 วันด้วย ปัญหาที่ต้องพิจารณาจึงมีว่า หากไม่ได้ส่งหลักฐานภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวจะยังมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวจากกองทุนอยู่หรือไม่

กรณีที่นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวไม่ได้จัดส่งเอกสารหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้น หากแสดงให้เห็นได้ว่า “มีเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถส่งหลักฐานดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด” แต่ได้ส่งโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

แล้ว โดยไม่เกิน 1 ปี นับจากวันที่เกิดเหตุ การจัดส่งเอกสารหลักฐานไม่ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไม่ทำให้สิทธิในการเรียกร้องของนักท่องเที่ยวเสียไป³⁴

อย่างไรก็ดี มีปัญหาน่าคิดว่า กรณีที่นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยว “ไม่รู้” ว่าตนมีสิทธิขอรับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุน ถือเป็นเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถส่งหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ เกี่ยวกับเรื่องนี้แม้จะมีหลักอยู่ว่า “ความไม่รู้กฎหมาย จะอ้างเป็นข้อแก้ตัวไม่ได้” (Ignorantia juris non excusat) แต่ผู้เขียนเห็นว่า หลักการนี้จะนำมาใช้บังคับได้ก็ต่อเมื่อมีการประกาศกฎหมายให้ทราบเป็นการทั่วไป กล่าวคือมีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเท่านั้น แต่กรณีระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ไม่ได้มีการนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา³⁵ มีพิกัดต้องกล่าวว่ากฎหมายฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นภาษาไทย ซึ่งไม่อยู่ในวิสัยที่นักท่องเที่ยวต่างชาติจะเข้าถึงได้ การที่นักท่องเที่ยวไม่ทราบว่าตนมีสิทธิในการได้รับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนจึงเป็นเหตุผลที่น่ารับฟังอยู่ และคงต้องพิสูจน์ให้แน่ชัดว่านักท่องเที่ยวไม่ทราบถึงการมีอยู่ของกองทุนจริงจึงจะช่วยเหลือเยียวยาได้

ส่วนกรณีที่นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแต่ส่งเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนนั้น หากผู้อำนวยการกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ เห็นว่า **เป็นเหตุที่จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวของประเทศ** ให้เสนอคณะอนุกรรมการตามระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 ข้อ 17 พิจารณา ให้มีมติอย่างใดอย่างหนึ่ง และรายงานคณะกรรมการบริหาร

³⁴ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 10 บรรทัดท้าย

³⁵ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 มีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในฐานะหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ต้องส่งไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 (4)

กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ³⁶ กล่าวอีกนัยหนึ่ง หลักเกณฑ์ในเรื่องนี้เป็นเช่นเดียวกับกรณีที่ไม่มีการยื่นคำขอเข้ามา ซึ่งกองทุนสามารถพิจารณาให้การช่วยเหลือเยียวยาได้นั่นเอง

5. การพิจารณาคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยา

การพิจารณาคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยามีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา ได้แก่ รูปแบบและอัตราการช่วยเหลือเยียวยา ขั้นตอนในการพิจารณาคำขอ และผู้มีอำนาจสั่งจ่าย

5.1 รูปแบบและอัตราการช่วยเหลือเยียวยา

ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 ได้ให้คำนิยามของ “การช่วยเหลือเยียวยา” เอาไว้ว่า การชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือค่าชดเชยให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติผู้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายประกันภัยซึ่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ประกันภัย และการจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาส่วนที่เกินความคุ้มครองตามกฎหมายประกันภัย³⁷ สำหรับรายละเอียดการช่วยเหลือเยียวยามีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละกรณี ดังนี้

1) กรณีเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ สูญเสียสายตา ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรือได้รับอันตรายสาหัส การช่วยเหลือเยียวยากรณีนี้อยู่ในอัตราไม่เกิน 1,000,000 บาท ต่อคน โดยให้รวมถึงค่าใช้จ่ายในการปลงศพนอกประเทศภูมิลำเนา หรือค่าใช้จ่ายในการส่งศพหรือกระดูกของนักท่องเที่ยวกลับภูมิลำเนาด้วย

2) กรณีค่ารักษาพยาบาลทางการแพทย์รวมถึงค่าเคลื่อนย้ายภายในประเทศไทย ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 500,000 บาทต่อคน

³⁶ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 4 และข้อ 11 วรรคสอง

³⁷ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557, ข้อ 3

3) กรณีความสูญเสียหรือความเสียหายจากการหยุดชะงักของการเดินทาง การช่วยเหลือเยียวยาในกรณีนี้ไม่เกิน 2,000 บาท ต่อคน ต่อวัน แต่ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อคน

4) กรณีการฟื้นฟูสภาพจิตใจ ให้ช่วยเหลือเยียวยาไม่เกิน 20,000 บาท ต่อคน โดยต้องเป็นการฟื้นฟูสภาพจิตใจอันเนื่องมาจากการจลาจล การก่อการร้าย ภัยธรรมชาติ หรือถูกข่มขืนเท่านั้น ไม่รวมถึงการฟื้นฟูสภาพจิตใจจากเหตุอื่นด้วย

5) กรณีความสูญเสียหรือเสียหายจากการถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ทำให้ขาดปัจจัยในการดำรงชีวิตนั้น ให้เหมาจ่าย 6,000 บาท ต่อคน

เป็นที่น่าสังเกตว่า ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวต่างชาตินักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวต่างชาตินักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 ไม่ได้กำหนดว่า นักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องทางอื่นเสียก่อนจึงจะมาขอรับการช่วยเหลือเยิวยวจากกองทุนได้ เพียงแต่กำหนดว่า การเรียกร้องหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์จากกองทุนนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวหรือผู้เสียหายพึงได้ตามกฎหมายอื่น³⁸

5.2 ขั้นตอนในการพิจารณาคำขอ

โดยทั่วไปอำนาจในการพิจารณาจ่ายเงินช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวเป็นของ “คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ”³⁹ เมื่อนักท่องเที่ยวหรือผู้แทนของนักท่องเที่ยวยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยิวยวพร้อมด้วย

³⁸ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557, ข้อ 6

³⁹ ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 ข้อ 9 กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านกฎหมาย หรือด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองทุนช่วยเหลือเยิวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักฐานเข้ามา ผู้อำนวยการกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติจะเสนอ คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ แต่งตั้งเพื่อกลั่นกรองเรื่อง ก่อนนำเสนอคณะกรรมการภายใน 7 วันทำการ นับแต่วันที่ ได้รับหลักฐานครบถ้วน⁴⁰ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าระยะเวลา 7 วัน ในการเสนอเรื่องให้ คณะกรรมการพิจารณานี้เป็นระยะเวลาที่กำหนดขึ้นเพื่อเร่งรัดการปฏิบัติราชการเท่านั้น แม้มีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเมื่อพ้นกำหนด 7 วันทำการ ก็ไม่ส่งกระทบใด ๆ ต่อ การพิจารณา เพียงแต่ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเร่งดำเนินการพิจารณาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

อนึ่ง ในกรณีเร่งด่วน ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558 กำหนดให้ “คณะอนุกรรมการที่ คณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติแต่งตั้ง” เป็นผู้อำนวยการ ในการพิจารณาจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยว⁴¹

สำหรับการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวค่ารักษาพยาบาลรวมถึงค่าเคลื่อนย้าย ภายในประเทศวงเงินรายละไม่เกิน 20,000 บาท และความสูญเสียหรือเสียหายจากการถูก ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ทำให้ขาดปัจจัยการดำรงชีวิต ซึ่งเหมาจ่ายรายละ 6,000 บาท เป็นอำนาจพิจารณาของ “ผู้อำนวยการกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ” โดยกรณีที่เป็น การช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครให้มีคำรับรองของผู้กำกับสถานี ตำรวจนครบาลที่รับแจ้งเหตุ หรือในต่างจังหวัดให้มีคำรับรองของท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และผู้กำกับ หรือสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรที่รับแจ้งเหตุ ประกอบการพิจารณาด้วย⁴²

⁴⁰ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 11 วรรคหนึ่ง

⁴¹ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 11 วรรคหนึ่ง ประกอบ กับข้อ 7

⁴² ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 12

5.3 ผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยา

เมื่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือผู้อำนวยการกองทุน แล้วแต่กรณี มีมติพิจารณาให้จ่ายเงินแล้ว จะต้องมีการดำเนินการเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายใน 7 วันทำการ⁴³ โดยในการส่งจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยานั้น ให้เป็นอำนาจของบุคคลตามวงเงิน ดังต่อไปนี้⁴⁴

- 1) การส่งจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยากรณีวงเงินจำนวนไม่เกิน 50,000 บาท เป็นอำนาจของผู้บริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ
- 2) การส่งจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยากรณีวงเงินจำนวน 50,000 บาท ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 300,000 บาท เป็นอำนาจของประธานอนุกรรมการที่คณะกรรมการกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติหรือส่งจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน
- 3) การส่งจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยากรณีวงเงินจำนวน 300,000 บาท ขึ้นไป เป็นอำนาจของประธานกรรมการกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การให้ความช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติผ่านกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นมาตรการหนึ่งในการสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจากการสร้างหลักประกันให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยในการขอรับการช่วยเหลือเยียวยาได้ในกรณีที่นักท่องเที่ยวได้รับความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ โดยมิได้เกิดจากความผิดของตน อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติในรูปแบบดังกล่าวมีข้อควรพิจารณา ดังนี้

ประการแรก ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความรู้ของนักท่องเที่ยว โดยที่ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ

⁴³ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 11 วรรคหนึ่ง และข้อ 12 วรรคสอง

⁴⁴ ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558, ข้อ 13

และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 ได้รับการกำหนดขึ้นเป็นภาษาไทย ทั้งมิได้มีการนำไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จึงอาจทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ทราบว่ามีช่องทางในการขอรับการช่วยเหลือเยียวยาจากกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ เมื่อนักท่องเที่ยวไม่ทราบหรือมาทราบในภายหลัง ก็อาจทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถยื่นคำขอรับการช่วยเหลือเยียวยาภายใน 30 วัน ตามที่กฎหมายกำหนดได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงเสนอให้นำระเบียบดังกล่าวลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้นักท่องเที่ยวตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงระเบียบดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำเว็บไซต์และคำแปลระเบียบดังกล่าว อย่างน้อยที่สุดคือการจัดทำคำแปลเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถรับรู้และเข้าถึงได้

ประการที่สอง ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดอัตราความช่วยเหลือเยียวยากรณีให้นักท่องเที่ยวเสียชีวิต ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557 กำหนดให้ช่วยเหลือเยียวยาในกรณีนี้ไม่เกิน 1,000,000 บาท ต่อคน ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดเช่นนี้ไม่น่าจะถูกต้อง เพราะชีวิตเป็นสิ่งที่ไม่มีอาชญากรรมเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนได้ การใช้คำว่า “ไม่เกิน” อาจเปิดช่องให้มีการใช้ดุลพินิจจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวยาในแต่ละกรณีไม่เท่ากันทั้งที่เป็นกรณีของการเสียชีวิตเหมือนกัน อัตราการช่วยเหลือเยียวยากรณีเสียชีวิตจึงควรถูกกำหนดในลักษณะของอัตราคงที่ (Fixed Rate) และควรกำหนดแตกต่างหากจากกรณีสูญเสียอวัยวะ สูญเสียสายตา ทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรือได้รับอันตรายสาหัส

ประการสุดท้าย ข้อพิจารณาในแง่ภาระทางงบประมาณ โดยที่กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยได้รับเงิน 200 ล้านบาท จากงบประมาณแผ่นดินเป็นทุนประเดิม หากเงินดังกล่าวถูกใช้หมดไป รัฐบาลก็จำเป็นต้องจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้แก่กองทุนอีก ซึ่งจะก่อให้เกิดภาระทางงบประมาณในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐจึงอาจพิจารณามาตรการอื่นในการช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติที่ไม่ก่อให้เกิดภาระทางงบประมาณ เช่น กรณีตามมาตรา 10/2 แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ที่เปิดช่องให้

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ เพื่อนำเงินดังกล่าวมาใช้จ่ายในการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศไทย

อนึ่ง เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2562 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบผลการพิจารณาการขอจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ตามมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนซึ่งเห็นชอบการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประธานกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอ โดยให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารับผิดชอบสังเกตของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน และความเห็นของสำนักงบประมาณที่เห็นควรยุบเลิกกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติมารวมเข้ากับกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เดียวกันและสามารถดำเนินการร่วมกันได้⁴⁵ ทั้งนี้ โดยที่มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 บัญญัติให้จัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (Thailand's Tourism Promotion Fund) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่ง คือ การจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศ หากในอนาคตภาครัฐตัดสินใจเปลี่ยนไปใช้การช่วยเหลือเยียวยาในรูปแบบของการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยว กองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวต่างชาติก็อาจถูกยุบเลิกไปในที่สุด

⁴⁵ สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 22 มกราคม 2562 เรื่อง การเสนอความเห็นการขอจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย, สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2562, https://cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99331282

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณาธิป ทองรวีวงศ์. (2558). กฎหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : นิติธรรม.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2562). *ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง*. พิมพ์ครั้งที่ 42.

กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.

สำนักงานประมาณของรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *ทุน*

หมุนเวียนของประเทศไทย : งบประมาณและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

หยุด แสงอุทัย. (2556). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 19.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ข้อมูลจากเว็บไซต์

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *กองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ*.

สืบค้นวันที่ 30 กันยายน 2562, จาก

https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6623

กองทุนจ่าย 1 ล้านบาท เยียวานักท่องเที่ยวอินเดียเสียชีวิต. สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2562, จาก

<http://news.ch3thailand.com/local/79446>

ปลัดท่องเที่ยวเรียกประชุมด่วน เร่งช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวเรือล่มภูเก็ตเต็มที่. สืบค้น

วันที่ 1 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.ryt9.com/s/iq01/2853814>

ญเวียง ประคำมินทร์. *ภัยธรรมชาติ (Natural Disasters)*. สืบค้นวันที่ 1 ตุลาคม 2562,

จาก <http://www.openbase.in.th/files/o.pdf>

มอบแล้ว 1 ล้าน 5 แสน เงินกองทุนเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ. สืบค้นวันที่ 30 กันยายน

2562, จาก <https://www.thaipr.net/government/642389>

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2562). *มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 22 มกราคม 2562*

เรื่อง การเสนอความเห็นการขอจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย.

สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2562, จาก https://cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99331282

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทย พ.ศ. 2552 – 2561. สืบค้นวันที่ 30 กันยายน 2562, จาก <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/17.aspx>

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

ระเบียบกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าด้วยการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2557

ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้จ่ายเงินกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2558